

cultuur eindhoven

Concept Cultuurbrief

Eindhoven, 1 juli 2019

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Betekenis van cultuur	4
Scope Cultuurbrief en rol Cultuur Eindhoven	4
Ambitie en disciplines	5
Innoveren met het Rijk en samenwerken in Brabant	5
Algemeen en aandachtsgebieden	6
Podiumkunsten	7
Visuele kunsten & design	9
Film	11
Bibliotheek	12
Letteren	12
Urban	12
Erfgoed	13
Subsidieregelingen en werkwijze	15
Financiële paragraaf	18
Bijlage 1: Het proces	19

Inleiding

Voor u ligt een eerste versie van de concept Cultuurbrief, waarin stichting Cultuur Eindhoven de contouren schetst voor het cultuurbeleid in de periode 2021 – 2024. Om tot deze eerste versie te komen, hebben we verschillende partijen bevroegd: tijdens meerdere bijeenkomsten en aparte gesprekken hebben we input vergaard voor deze concept Cultuurbrief. Daarnaast heeft er een evaluatie plaatsgevonden van onze organisatie door de KWINK-groep, waarbij alle stakeholders zijn betrokken. De input vanuit die evaluatie is hierin tevens meegenomen. Voor een uitgebreidere lijst en een gedetailleerde beschrijving van dit proces, verwijzen we naar bijlage 1 van dit document.

Deze versie is nog niet compleet. We hebben de input van de focusgroepen Cultuureducatie en Cultuurparticipatie nog niet naar behoren kunnen verwerken. Daarnaast heeft de Cultuurraad onlangs haar bevindingen over huidig beleid en subsidiesystematiek gepubliceerd en hebben we deze tevens nog niet verwerkt. Tenslotte worden er nog gesprekken gevoerd. We publiceren deze eerste conceptversie om een gesprek met de sector te kunnen voeren over de samenhang en over het subsidiebeleid. Bij het ontwerp van de subsidiesystematiek voor 2021-2024 hebben we rekening gehouden met gesignaleerde knelpunten, met ontwikkelingen in landelijk cultuurbeleid en met de ambitie van BrabantStad-partners om een betere aansluiting van het subsidieproces te realiseren. Naar aanleiding van deze versie vergaren we opnieuw input uit de sector. Op 4 juli vindt een algemene bijeenkomst plaats waarbij we de contouren die hier geschetst worden presenteren en men kan reageren op dit concept. Het is tevens mogelijk om input te geven per mail via info@cultuureindhoven.nl.

Aan de hand van de reacties gaan we hard aan de slag met een volgende versie. Die wordt in augustus gepubliceerd en aangeleverd aan de gemeente Eindhoven als advies van CE voor de nieuwe beleidsperiode. Over het proces in het najaar informeren we u nog nader. De gemeenteraad zal na de bespreking van het concept naar verwachting eind november de definitieve Cultuurbrief vaststellen. De ambitie van dit gehele proces is om als Eindhoven aan te sluiten bij de landelijke subsidiecyclus. Daarom zal de subsidieregeling 2021-2024 begin december worden opengesteld.

Kernteam Cultuurbrief Cultuur Eindhoven,
1 juli 2019

Betekenis van cultuur

Cultuur is van grote waarde voor de inwoners van de stad, maar ook voor bezoekers van buiten de stad. Cultuur is een belangrijke drager van identiteit, het bepaalt mede het karakter van de stad, het leefklimaat voor de bewoners en heeft een positief effect op de aantrekkingskracht van de stad. Cultuur vervult soms een zichtbare, maar dikwijls een onzichtbare sleutelrol in de maatschappij.

Cultuur is van en voor iedereen. Gezamenlijke beleving van kunst en cultuur bevordert saamhorigheid. Het is onmisbaar voor onze individuele en collectieve ontplooiing. Cultuur manifesteert zich in verschillende gedaanten. Het raakt je, inspireert, zet aan tot denken en is soms confronterend in de kritische reflectie die zij biedt. Kunst en cultuur stellen ons in staat ons te verplaatsen in een ander, onze toekomst te ontwerpen en het verleden te duiden. Het draagt bij aan processen van verandering die van invloed zijn op alle niveaus in de samenleving.

De intrinsieke waarde van kunst en cultuur uit zich onder andere in de kwaliteit die de culturele instellingen in de stad bieden. Een toekomstbestendige culturele sector is van belang voor een ambitieuze stad.

Scope Cultuurbrief en rol Cultuur Eindhoven

In de Cultuurbrief worden de kaders voor het cultuurbeleid in de gemeente Eindhoven voor de periode 2021-2024 bepaald. Deze dienen als basis voor het subsidiebeleid, dat uitgevoerd wordt door Cultuur Eindhoven.

De gemeente heeft een eigen verantwoordelijkheid op een aantal gebieden die raakvlakken of verbindingen met cultuurbeleid hebben. Erfgoed en cultureel vastgoed zijn sterk verbonden met de culturele sector en het beleid op deze terreinen is medebepalend voor de ontwikkeling van de culturele sector; bij het sportbeleid bestaat er een band op het gebied van urban; met onderwijs is er een partnerschap vanwege gemeenschappelijke doelen op het gebied van cultuureducatie. Evenementenbeleid waarbinnen ook culturele evenementen worden gefinancierd én citymarketing, zijn op een aantal aspecten eveneens aanvullend op het cultuurbeleid. Zij kunnen met een betere afstemming van meerwaarde zijn voor de ontwikkeling van cultureel Eindhoven.

Bij economische en stedelijke ontwikkeling is het wenselijk om rekening te houden met de ambities van en voor cultuur, zodat Eindhoven zich verder ontwikkelt als creatieve culturele stad. In deze concept-Cultuurbrief benoemen we de raakvlakken waar deze relevant zijn en de wenselijke ontwikkelingen, maar gaan we niet in op het beleid van de gemeente op deze terreinen. We gaan ervan uit dat de gemeente de samenhang en samenwerking van cultuur met andere beleidsterreinen onderschrijft en die ook de komende jaren mogelijk blijft maken of intensiveert.

Samenhang

In de Cultuurscan hebben we de samenhang tussen gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde culturele organisaties beschreven. Ze maken samen van Eindhoven een stad waar cultuur ontstaat en groeit. Cultuur Eindhoven is zich bewust van deze samenhang en richt zich bij activiteiten als expert en verbinder op de culturele sector als geheel.

Cultuur Eindhoven voert als bestuursorgaan het subsidiebeleid van de gemeente Eindhoven uit op het

gebied van cultuur, maar doet meer dan dat. De rollen van Cultuur Eindhoven als fonds, expert en verbinder zijn in de eerste jaren (2016-2018) ontwikkeld en in het algemeen goed bekend bij en gewaardeerd door de culturele sector en andere stakeholders. Zoals uit de evaluatie van Cultuur Eindhoven door de KWINK-groep bleek, zijn deze drie rollen een sterk fundament voor de toekomst, maar is het wenselijk om komende jaren een focus aan te brengen. Over de gewenste focus voor de rollen van expert en verbinder gaan we tijdens de bijeenkomst op 4 juli graag in gesprek met de sector.

Als **fonds** zorgt Cultuur Eindhoven dat het op transparante wijze een gelijk speelveld creëert voor de verdeling van subsidies voor kunst en cultuur in Eindhoven. Ook leggen we verantwoording af over de verdeling en impact van de middelen. De Cultuurraad is het adviesorgaan dat alle subsidieaanvragen beoordeelt en het advies aan de directeur-bestuurder formuleert.

Als **expert** adviseert Cultuur Eindhoven diverse stakeholders (met name individuele kunstenaars, instellingen en de gemeente) over relevante ontwikkelingen in het algemeen (cultuur)beleid. Daarnaast leveren we adequate informatie aan de sector over financieringsmogelijkheden bij andere overheden (met name de Provincie Noord-Brabant en het Rijk) en ontwikkelen we beleid ten behoeve van Eindhoven, in afstemming met betrokken partijen en stakeholders. Gericht advies tijdens het wekelijks spreekuur en de informatiebijeenkomsten is een effectieve methode gebleken om culturele makers en organisaties ook de weg naar andere fondsen te wijzen, bleek uit de evaluatie.

Als **verbinder** heeft Cultuur Eindhoven de afgelopen jaren het creëren en versterken van (nieuwe) netwerken gefaciliteerd. Ook hebben we bijgedragen aan een grotere zichtbaarheid van en draagvlak voor kunst en cultuur in de stad. De instrumenten die hiervoor zijn ingezet, zijn de Eindhoven Cultuurprijs, ontbijtsessies, expertmeetings en werkbezoeken.

Ambitie en disciplines

Innoveren met het Rijk en samenwerken in Brabant

‘De culturele basisinfrastructuur moet het beste bevatten dat het culturele leven te bieden heeft. We koesteren de orkesten, theaters en dansgezelschappen die geweldige kwaliteit leveren. Daarnaast moeten nieuwe vormen, andere genres en nieuw publiek er een plaats in krijgen.’

Dat schreef minister Van Engelshoven op 11 juni jl. in haar brief aan de Tweede Kamer met daarin de uitgangspunten voor het cultuurbeleid in de periode 2021-2024. Tevens benadrukte ze het belang van een eerlijke beloning voor kunstenaars. Het zijn de uitgangspunten voor de vorming van een landelijke basisinfrastructuur (BIS), met culturele instellingen die hun subsidie (onder meer) direct van het Rijk ontvangen.

In de BIS wordt nu ook ruimte gereserveerd voor festivals in de podiumkunsten, letteren, design en crossovers. Er wordt extra geïnvesteerd om hierin ook plaats te bieden aan instellingen en makers die met innovatieve genres als urban arts, ontwerp en popmuziek een breder publiek weten te bereiken. Cultuurparticipatie door zoveel mogelijk groepen staat bij deze minister hoog in het vaandel, evenals cultuuronderwijs. Het programma Cultuureducatie met Kwaliteit krijgt een vervolg. Tevens komt er geld beschikbaar voor de ondersteuning van musea met een gemeentelijke of provinciale collectie.

Het Rijk stelt in de komende beleidsperiode de Fair Practice Code als subsidievoorwaarde in. Eerlijke beloning wordt een van de criteria bij de beoordeling van aanvragen door de Raad voor Cultuur. .

De minister wil samenwerking met stedelijke regio's intensiveren. Om door het hele land culturele innovatie te stimuleren, kondigt de minister eveneens een matchingsregeling met stedelijke cultuurregio's aan. In Noord-Brabant vormen de provincie en de vijf grote steden het regionale samenwerkingsverband BrabantStad. Eind 2018 zijn hun ambities ontvouwd in het RegioProfiel BrabantStad 2021-2024.

Toegankelijker

Een van de geformuleerde ambities van BrabantStad is om meerjarige subsidieregeling van steden en provincie te harmoniseren en gelijk te laten lopen met die van het Rijk. Er is BrabantStad veel aan gelegen om de subsidiesystematiek toegankelijker te maken. Die moet leiden tot een vermindering van de lasten- en regel druk voor aanvragers van subsidie bij meerdere overheden. Met een integrale benadering en de zekerheid voor instellingen van een meerjarige financiële ondersteuning, verwachten de Brabantse partners het culturele ecosysteem in de provincie te versterken.

Onder de werktitel 'Meerjaren Subsidieregeling Cultuur BrabantStad 2021-2024' is een werkgroep aan de slag gegaan om de diverse regelingen in de gemeenten nauwkeurig te vergelijken en een nieuwe gezamenlijke basis op te bouwen. Dit moet uitmonden in een nieuwe subsidieregeling voor het deel van de culturele organisaties dat bij meer dan één overheid subsidie aanvraagt. In de praktijk zal de meerjarige regeling van steden en provincie vrijwel identiek zijn en wordt gewerkt met één loket en één integrale adviescommissie. Voor Eindhoven betekent dit in feite dat een deel van de huidige BIS-instellingen en PLUS-programma's in de meerjarige regeling BrabantStad gaat vallen. Als in het najaar gemeenteraden en Provinciale Staten besluiten met de subsidieregeling in te stemmen, kan deze eind 2019 worden opengesteld, gelijk met de planning van het Rijk.

Programmalijnen

Harmonisatie van subsidieregelingen is een van de twee zogeheten instrumentele lijnen die zijn uitgezet in het Regioprofiel van BrabantStad. De andere is het onderzoeksprogramma Waarde van Cultuur, dat de werking en effecten van de Brabantse cultuursector in beeld brengt. Daarnaast zijn diverse projectgroepen aan de slag gegaan met de vier programmalijnen in het profiel, te weten: talentontwikkeling, internationalisering, publiekswerking en cultuureducatie en -participatie. De programmalijnen zijn erop gericht om op de genoemde terreinen betere samenwerking en uitwisseling te faciliteren tussen culturele spelers in de regio. Dankzij de extra middelen voor de proeftuin Internationalisering wordt in 2019-2020 ook actie ondernomen en geïnvesteerd in projecten. De thema's van programmalijnen zijn ook relevant voor beleidskaders van de gemeente Eindhoven. Bij verdere uitwerking en implementatie van plannen uit het RegioProfiel BrabantStad speelt de uitvoeringsorganisatie Kunstloc Brabant een cruciale rol.

Algemeen en aandachtsgebieden

Input over cultuureducatie en -participatie wordt nog toegevoegd, daarnaast wordt ook aandacht besteed aan talentontwikkeling, internationalisering en publiekswerking vanuit een integrale blik op het Eindhovense cultureel ecosysteem.

Hieronder volgt een nadere uiteenzetting over trends en toekomstambities per discipline, teksten worden nog aangevuld en aangescherpt, mede door input van de sector tijdens de bijeenkomst op 4 juli.

In deze Cultuurbrief bekijken we per discipline waar deze voor staat en op dit moment staat, alsmede het ambitieniveau. Het betreft: podiumkunsten, visuele kunsten en design, film, bibliotheek, letteren, urban en erfgoed.

Podiumkunsten

Eindhoven heeft een brede infrastructuur van presentatieplekken waar podiumkunsten worden getoond. De BIS-functies poppodium, concertzaal, schouwburg en vlakke vloertheater hebben een prominente rol in de stad. Vanuit hun sleutelfunctie hebben de verschillende BIS-instellingen diverse verbindingen in de stad. Tegelijkertijd hebben ze ook ieder een eigen onderscheiden profiel.

Zo nodigt de Effenaar met de functie van Smart Venue uit tot experiment met nieuwe technologieën (in het bijzonder AR/VR), het Parktheater gaat brede verbindingen aan met onder andere zorginstellingen en internationals en stimuleert met zijn black box en productiefunctie de ontwikkeling van nieuwe verhalen en theaterstijlen. Muziekgebouw Eindhoven profileert zich als concertzaal met een gevarieerd programma van hoge kwaliteit en ontwikkelt met MGE 3.0 een nieuwe visie op programmeren. En Natlab is de plek waar theater en dans zich mengen met andere kunstvormen.

Hoewel Eindhoven geen typische makerstad is op het gebied van podiumkunsten - de focus is vooral gericht op design en techniek - wonen en werken er wel diverse podiumkunstenaars. Het gegeven dat er in de periode 2017-2020 voor de productie van podiumkunsten meer investeringen worden gedaan uit het cultuurbudget is daarbij een positieve ontwikkeling. Daardoor lijkt ook het vestigingsklimaat in Eindhoven voor podiumkunstenaars aantrekkelijker te worden. Er zijn in de stad verschillende theatergezelschappen die zich onder andere op de jeugd en talentontwikkeling richten en dansgezelschappen waarbij de genres hedendaagse dans en urban dans het sterkst vertegenwoordigd zijn.

Een nieuwe ontwikkeling in 2017-2020 is dat Pand P is uitgegroeid tot broedplaats en presentatieplek voor jonge/beginnende makers, wat mede gedragen wordt door het Parktheater. Daarnaast heeft Pand P als podium een belangrijke functie voor de buurt vanwege zijn laagdrempelig karakter. Dit verdient doorontwikkeling in 2021-2024. POPEI is op muzikaal gebied een belangrijke speler in de stad, omdat het als productiefaciliteit het rijke popmuziekklimaat in de stad voedt en mede mogelijk maakt. Daarbij is het gegeven dat er in Eindhoven MBO-opleidingen worden aangeboden op het gebied van rockmuziek tevens een stimulans voor de lokale popsector.

Ontwikkelingen

Voor de periode 2021 - 2024 is een aantal ontwikkelingen voorzien. De stad en regio zullen in de komende jaren steeds meer internationals aantrekken. Vanuit het doel van de gemeente Eindhoven om alle inwoners van haar stad de mogelijkheid te bieden om met kunst en cultuur in aanraking te komen - passief dan wel actief - is het voor BIS-instellingen belangrijk zich te blijven ontwikkelen om alle doelgroepen in de stad gezamenlijk te bereiken. Een juiste afstemming tussen de verschillende backoffices kan daarbij gewenst zijn. Het aangaan van verbindingen onderling kan verder worden gestimuleerd, waarbij het BIS-overleg dat de afgelopen jaren is gevormd als beginpunt kan dienen. Een positief voorbeeld is het overleg en de samenwerking op het gebied van theater. Hierbij geven Pand P, Natlab en het Parktheater vanaf 2019-2020 samen een afgestemde programmering vorm, waarbij duidelijk wordt geïnvesteerd in makers. Hiermee is de keten in theater/dans versterkt. Hoe de extra middelen die vanuit de Regio Deal Brainport Eindhoven beschikbaar komen het duurzaamst kunnen worden ingezet, is een uitdaging waar ook de podiumkunstensector als onderdeel van de BIS voor staat.

Daarnaast biedt het Regioprofiel BrabantStad ook mogelijkheden op het gebied van internationalisering en publieksontwikkeling. De samenwerking en kennisdeling die wordt gestimuleerd kan, doordat Eindhovense podiumkunstinstanties en makers erop inspringen, in de loop van de komende beleidsperiode vruchten afwerpen. Enerzijds in het bereiken van een breder publiek, anderzijds door meer internationale samenwerkingsverbanden die makkelijker door makers worden aangegaan.

De programmaliijn Talentontwikkeling in het regioprofiel geeft beginnende makers binnen de podiumkunstensector van Eindhoven mogelijkheden om gebruik te maken van de intensieve ondersteunende samenwerkingen die er zijn tussen podia/festivals en producenten in de hele provincie. Dit

gebeurt al voor makers in de vorm van de talenthub PLAN, waar het Parktheater aan meedoet en de talenthub New Arrivals, waar de BIS-instellingen de Effenaar en Muziekgebouw Eindhoven in participeren. Maar ook jonge producenten, zakelijk leiders en marketeers die werkzaam zijn in de sector kunnen in de toekomst extra ondersteund worden via deze programmalijn. Cultuur Eindhoven draagt bij aan de ontwikkeling van de programmalijnen en maakt verbindingen, door het Eindhovens podiumkunstenveld actief te wijzen op de diverse mogelijkheden.

Naast de kansen via de regiodeal en het Regioprofiel BrabantStad biedt ook de uitgangspuntenbrief van de minister kansen. Zo komt er via het Fonds Podiumkunsten extra aandacht voor jeugd aanbod, wat mogelijkheden biedt voor theatergezelschappen in de stad. Ook krijgt het Fonds Podiumkunsten de opdracht om voor podia en festivals de mogelijkheden te vergroten om nieuw en ander publiek te trekken. Dit sluit weer goed aan bij het gemeentelijk beleid om alle inwoners te bereiken, ook de internationals.

Dilemma's en uitdagingen

Uit de Cultuurscan komt een aantal relevante dilemma's en uitdagingen naar voren.

1. Breed beleid versus speerpunten in cultuurbeleid.

Eindhoven staat in eerste instantie niet bekend als de stad van de podiumkunsten, maar als stad van design en techniek. Waar vroeger de term 'Eindhoven Rockcity' landelijk binnen de popscene een begrip was, is die uitstraling nu niet meer van toepassing. Het Muziekgebouw Eindhoven heeft bij kenners een goede naam qua programmering, maar is dan ook de enige concertzaal in Brabant met een eigen zelfstandige backoffice en organisatie. Het Parktheater heeft voornamelijk een lokale en regionale functie. Tegelijkertijd vinden er binnen de stad wel verschillende, meestal niet-gesubsidieerde/commerciële evenementen plaats op het gebied van dance, rock en pop die bijdragen aan het imago van Eindhoven als evenementenstad. Als een stad waar wat te beleven is.

De urban scene in Eindhoven heeft daarnaast een landelijke en internationale uitstraling, waarbij de ontwikkeling van breakdance als nieuwe olympische sport voor extra aandacht zal zorgen.

Er zijn kansen om in de citymarketing meer aandacht te besteden aan de unique selling points die de stad heeft op het gebied van podiumkunsten en dan met name de presenterende instellingen: Muziekgebouw Eindhoven als de concertzaal van Brabant, Eindhoven met een urban scene waar je als urban maker bij moet willen horen, de Effenaar als het experimentele poppodium met de Smart Venue en het Parktheater met een unieke Black Box-programmering.

2. Ketensamenwerking – makersklimaat: sterke sector en pluriform aanbod.

Versillende podiumkunstinstellingen vinden binnen de PLUS-regeling financiering. Ten opzichte van de voorgaande beleidsperiode is er niet meteen sprake van grote verschuivingen en aanwas van andere instellingen. Met name via de PLUS-projectenregeling komen er nieuwe initiatieven binnen, al dan niet via landelijke, elders gevestigde instellingen die in Eindhoven voet aan de grond proberen te krijgen. Daarnaast weet vooral het Parktheater de weg te vinden naar de PLUS-regeling via samenwerkingsverbanden als RAAK, de Urban Dansdagen en ITC Eindhoven. Het Muziekgebouw Eindhoven ondersteunt festivals als Storioni, Tromp Biënnale en So What's Next.

Hoewel er dus best sprake is van samenwerking, lijkt het erop dat die vooral wordt geïnitieerd vanuit partijen binnen de BIS. BIS-instellingen moeten hun voelspriet constant op de juiste plekken in de samenleving hebben en organisatorisch toegerust zijn om signalen om te kunnen zetten in activiteiten. Tegelijkertijd moeten zowel de samenleving als initiatiefnemers van buitenaf op het gebied van podiumkunsten de weg naar de BIS-instellingen weten te vinden. Dat lijkt nog te weinig te gebeuren. Cultuur Eindhoven kan via de subsidieregeling nog sterker inzetten op lokale inbedding en draagvlak.

Naast de PLUS-regeling heeft met name de Snelgeldregeling een positieve invloed op het makersklimaat. Een plek om te produceren én een relatief kleine bijdrage vanuit het Snelgeldfonds kan voor een maker al snel een vliegwielfunctie hebben. Vooral op het gebied van popmuziek weten makers het Snelgeldloket goed te vinden. 'Theater en dans' doen dat minder snel, waarschijnlijk omdat de subsidiebehoefte voor een theater- of dansproductie snel hoger ligt dan de maximale subsidie binnen die regeling.

3. Participatie en inclusiviteit

Met name de BIS-instellingen zullen zich vanuit hun sleutelrol bewust moeten zijn als het gaat om participatie en inclusiviteit. Ze zullen moeten verantwoorden welke inwoners ze wel en niet weten te bereiken. Zoals eerder geconstateerd is een intensievere samenwerking van hun backoffices daarvoor nodig.

Visuele kunsten & design

Onder visuele kunsten¹ wordt beeldende kunst in de breedste zin van het woord verstaan: schilderkunst, mediakunst (film, fotografie, digitale kunst), bioart, lichtkunst, graffiti, beeldhouwkunst et cetera. In de Cultuurbrief 2017-2020 kreeg design een positie vanwege de rol van designers in Eindhoven en wereldwijd. Maar hierin werd ook de verbinding tussen kunst en design benadrukt. In de gehele keten komen (beeldend) kunstenaars, designers en andere creatieve makers elkaar op verschillende plekken tegen. Qua productieplekken/werkplaatsen zijn er verschillende maker spaces in de stad waar zowel kunstenaars als ontwerpers gebruik kunnen maken van apparatuur en expertise. Binnen broedplaatsen en atelierruimtes komen veel ontwerpers, kunstenaars en andere makers samen om te werken. En op uiteindelijke presentatieplekken worden werken ook multidisciplinair getoond. Vandaar dat we in de concept-Cultuurbrief 2021-2024 het regioprofiel van BrabantStad volgen en deze disciplines bundelen onder 'visuele kunsten & design'.

Momenteel zit MU in de stedelijke, provinciale en landelijke BIS als presentatie-instelling voor hybride kunst. Het Van Abbemuseum wordt als gemeentelijk museum niet gefinancierd vanuit Cultuur Eindhoven, maar is vanwege haar belang als museum voor moderne kunst ook opgenomen in de stedelijke BIS. Dutch Design maakt ook vanuit haar meerwaarde onderdeel uit van de stedelijke BIS en zal in 2021-2024 waarschijnlijk ook een plaats krijgen in de landelijke BIS om de functie van designfestival te vervullen.

Pennings Foundation en de Kazerne zijn twee voorbeelden van bestaande presentatie-instellingen die mede door kansen binnen het cultuurbudget 2017-2020 een (succesvolle) schaa sprong kunnen maken.

Designmuseum

Door het college van B&W van de gemeente Eindhoven is de ambitie uitgesproken een Designmuseum/future lab in Eindhoven te huisvesten. De minister heeft in haar uitgangspuntennota meegenomen dat er in de landelijke BIS een functie van future lab design en technologie kan worden gefinancierd. Het plan voor een Designmuseum voor de toekomst, dat in opdracht van het college van B. en W. is uitgewerkt, maakt kans om deze functie in de landelijke BIS in te vullen. Het college moet nog beslissen over cofinanciering door Eindhoven. Aangezien het om een nieuwe culturele speler van formaat en allure gaat, moeten hiervoor nieuwe middelen komen.

De doelgroep van organisaties die zich binnen visuele kunsten & design bewegen, is divers. Bezoekers, deelnemers maar ook makers zelf zijn als doelgroep te definiëren, bijvoorbeeld bij ontwikkelplekken zoals

¹ Wordt in de Cultuurscan 2019 nog gesproken over Beeldende kunst & creatieve industrie, in deze Cultuurbrief houden we de benaming aan die in het Regioprofiel van BrabantStad wordt gebruikt: visuele kunsten & design.

werkplaatsen en broeinesten. Ook in de nieuwe beleidsperiode dient er aandacht te zijn voor nieuw publiek en nieuwe makers. Bezoekersaantallen hoeven niet per definitie kwantitatief te groeien, maar onderzoek en experiment met het oog op nieuwe bezoekers is een aandachtspunt.

Vanuit het landelijk cultuurbeleid worden bij meerdere disciplines die tot de visuele kunsten & design horen prioriteiten genoemd als experiment en onderzoek. Daarnaast zijn er algemene kernwoorden die ook in het regioprofiel terugkomen, zoals talentontwikkeling en internationalisering. Uit gesprekken en bijeenkomsten met de Eindhovense sector kwamen dezelfde punten naar voren.

Ketenverbreding

Organisaties die zich in Eindhoven bewegen binnen visuele kunsten & design zijn over het algemeen sterk internationaal georiënteerd. Er zijn samenwerkingen met internationale partners of coproductanten, maar ook uitwisselingen tussen Nederlandse en internationale makers. Kunst en design is vaak niet gebonden aan taal en in gevallen van digitale kunst, film en fotografie ook niet aan fysieke plaatsen. Daarmee is er vaak in essentie al een grensoverschrijdende eigenschap in gevat. Samenwerking tussen verschillende nationaliteiten kan zowel voor ontwikkeling van de maker als voor aanbod een waardevolle toevoeging zijn.

Daarnaast wordt er in kunst en design allang domeinoverschrijdend gewerkt. Resultaten daarvan (urban art, bioart, lichtkunst en digitale kunst) zijn ondertussen opgenomen als op zichzelf staande stromingen en disciplines, en mengen zich opnieuw. Kunst en design zijn in principe domeinonafhankelijk. Ruimte om hierin te experimenteren is een wens, met van tijd tot tijd de mogelijkheid om te falen. Wanneer iets mislukt kan dit ruimte bieden voor reflectie en de lessons learned, bij het verantwoorden van gebruikte subsidies. Ook samenwerkingen met domeinen als milieu, zorg en mobiliteit zijn er en breiden zich uit. Financiering vanuit andere domeinen blijft echter vaak nog achter en wordt voornamelijk gezocht bij culturele partners.

Ketenversterking

We hebben een rijke gemeenschap van makers in de stad. Hiervoor is het noodzakelijk om vanuit cultuurbeleid en overige gemeentelijke afdelingen (zoals vastgoed en evenementen) op verschillende onderwerpen (gezamenlijk) in te zetten.

Allereerst moeten er betere faciliteiten geschapen/in stand gehouden worden voor een sterk makersklimaat. Vastgoed is voor visuele kunst & design een aandachtspunt, vooral het aanbod van betaalbare werkruimtes voor makers. Het atelierbeleid is momenteel onduidelijk, maar er is wel een grote behoefte aan een duidelijk atelierbeleid waar makers vanuit de gehele sector een plaats in hebben. Er is op individueel niveau bij makers ook vraag naar professionalisering en ondersteuning. Het Snelgeldfonds kent veel aanvragers uit de visuele kunsten, meer dan uit overige disciplines. Ze weten Cultuur Eindhoven te vinden, maar de professionaliteit van de aanvraag laat soms nog wat te wensen over. Ook hier zou een sterke keten aan kunnen bijdragen. Jonge en meer ervaren makers zouden aan elkaar gekoppeld kunnen worden, of aan grotere organisaties.

Vervolgens vervullen ontwikkelplekken en productiefaciliteiten zoals werkplaatsen, broedplaatsen en laboratoria een belangrijke functie in de keten. Ze faciliteren makers in hun ontwikkeling, bieden ruimte om te experimenteren en verbinden diverse (internationale) netwerken. Tegelijkertijd zijn presentatieplaatsen van wezenlijk belang; enerzijds voor de ontwikkeling van makers door ze in contact te brengen met het publiek, anderzijds ook richting dat publiek als plek voor verwondering, inspiratie et cetera. Voldoende presentatiemogelijkheden, van kleinschalig tot internationale topevenementen/museale functie moeten kunnen worden gefaciliteerd. Hierbij is verbondenheid en samenwerking van groot belang, om bij te dragen aan een complementair karakter van presentatieplekken in de stad.

Het is dus belangrijk dat de gehele keten verbonden en sterk is; zonder aanwas immers geen presentatie en andersom. Om een sterk makersklimaat in Eindhoven te hebben en te houden, zijn op verschillende niveaus

sterke partners nodig die waar nodig (programmatisch) kunnen samenwerken. In Eindhoven (en Brabant) is een grote vraag naar artist in residencies (tijdelijke woon- en werkplek), zowel vanuit makers als organisaties. Verschillende organisaties zoeken elkaar op om dit (op grotere schaal) mogelijk te maken. Wederom is samenwerking tussen werkplaatsen en presentatie-instellingen hierbij gewenst.

Kunst in de openbare ruimte

Verspreid door de stad zijn 531 kunstwerken uit verschillende periodes en stijlen in de openbare ruimte geplaatst. De meeste kunstwerken zijn eigendom van de gemeente, die ook verantwoordelijk is voor zowel het plaatsen als onderhouden van de werken. Er is momenteel geen beleid op kunst in de openbare ruimte vanuit de gemeente. Bij ontwikkeling van een toekomstbestendig beleid en/of bij specifieke vragen over nieuwe kunstwerken is Cultuur Eindhoven graag bereid een adviserende rol te vervullen. De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit kan het initiatief nemen om de expertise van Cultuur Eindhoven en/of de Cultuurraad te betrekken bij het eigen beraad waar nodig.

Aandachtspunten voor de komende jaren:

keten versterken van opleiding/broedplaats tot top-presentatieplek;

gezamenlijk de waarde van kunst (niet in geld) duidelijker maken (zie blz. 5 kunsten 92');

kunstenaars kunnen, net als designers, veelvuldiger betrokken worden bij het nadenken over de stad, haar processen en het oplossen van taaiere vraagstukken;

een Designmuseum/future lab als een nieuwe voorziening van (inter)nationaal belang. Belangrijke kanttekening hierbij is dat nieuwe ambities van dergelijke grootte alleen behaald kunnen worden met nieuw geld, dus niet uit het bestaande cultuurbudget van de gemeente.

Aanbevelingen/aandachtspunten voor de gemeente:

opstellen van een eenduidig beleid inzake plaatsing van nieuwe werken in de openbare ruimte;

rekening houden met de Fair Practice Code bij opdrachtgeverschap aan makers of organisaties in visuele kunst & design.

Film

De functie van filmtheater binnen de BIS-instellingen wordt ingevuld door Plaza Futura. De organisatie is gehuisvest in het voormalig Philips Natlab op Strijp-S. Ze toont vooral arthouse films, heeft aandacht voor Nederlandse producties en is actief met filmeducatie. In samenwerking met andere organisaties worden themaprogramma's georganiseerd, waar 'Natlab door Plaza Futura' film en debat combineert. Deze verbindingen zullen worden versterkt; zo verhuist DOCfeed naar Natlab.

Het jaarlijks documentairefestival DOCfeed kent een breed scala aan documentaires. BROET verrijkt het filmaanbod met het Eindhoven Filmfestival (EFF), dat films van onafhankelijke makers presenteert. Beide festivals zijn internationaal, staan bekend als makersfestivals en trekken publiek van buiten de regio aan. Daarnaast richt BROET zich op cultuureducatie en talentontwikkeling en vervult hiermee de rol van broedplaats voor onafhankelijke filmmakers.

Voedingsbodem

Binnen de visuele kunst is film niet alleen een culturele uiting maar ook een universele taal, die iedereen (aan)sprekt en voor verbinding zorgt in een stad als Eindhoven, met een diversiteit aan publiek en makers. Middels een broedplaats en festivals biedt Eindhoven een voedingsbodem voor films, met een netwerk op zowel lokaal, landelijk als internationaal vlak. Naast educatie komt ook talentontwikkeling voor de audiovisuele industrie aan bod.

Via talentontwikkeling kan meer expertise geboden worden aan filmstudenten, jonge en gevorderde filmmakers om zich verder te ontwikkelen en kennis op te doen. Ervaren makers kunnen worden gekoppeld

aan beginnende, om zo de kwaliteit van de film- en documentaire-industrie in de stad en daarbuiten aan te jagen en te versterken.

Het huidige aanbod voorziet in de behoefte van makers om hun werk te tonen én in de behoefte van bezoekers die in gesprek willen gaan met makers. Met name in de samenwerking liggen nog kansen. Filminstellingen als Natlab door Plaza Futura, DOCfeed, BROET en KONKAV (advieswerk) kunnen in samenspraak komen tot een samenhangende visie en aanbod, efficiëntie en een gezamenlijke verantwoordelijkheid in het scheppen van voorwaarden voor een goed aanbod.

Bibliotheek

Bibliotheek is een functie in de stad die conform de Bibliotheekwet tot de wettelijke taak van de gemeente wordt gerekend. Behalve een culturele functie vervult de Bibliotheek Eindhoven met schoolbibliotheken ook een belangrijke rol in het onderwijs en heeft aandacht voor het terugdringen van laaggeletterdheid. In de periode 2017-2020 ontvangt de Bibliotheek Eindhoven subsidie van Cultuur Eindhoven én van de gemeente. Het is wenselijk om voor de periode 2021-2024 het subsidieproces voor de Bibliotheek Eindhoven eenduidig en eenvoudiger in te richten. Het voorstel hiervoor zal in samenspraak met de organisatie worden geformuleerd.

Letteren

Naast de Bibliotheek Eindhoven zijn er op het terrein van letteren en educatie op dit gebied in Eindhoven in de periode 2017-2020 relatief veel nieuwe organisaties en initiatieven gekomen, die hun kansen hebben gepakt. Dit is terug te zien in de gehele keten.

Schoolschrijver en Stap op de Rode Loper focussen zich projectmatig op educatieve activiteiten in het basis- en voortgezet onderwijs, in samenwerking met Eindhovense scholen. Nowhere richt zich met het programma *Poetry Circle* op jongeren. De organisatie werkt daarvoor samen met Dynamo. Watershed focust zich op talentontwikkeling bij schrijvers en werkt zo mee aan een sterker literair klimaat in Eindhoven.

Door middel van literaire presentaties (*spoken word*, podcasts) worden letteren zichtbaarder en toegankelijker voor een breder publiek.

Urban

Zoals aan het begin van dit hoofdstuk gemeld, wil minister Van Engelshoven in de nieuwe culturele basisinfrastructuur ruimte bieden aan meer genres en nieuwe spelers. Door aandacht voor andere kunstvormen en nieuwe generaties makers, worden ook groepen bereikt die zich misschien minder aangesproken voelen door wat er nu in schouwburgen, concertzalen en musea te beleven is. Urban arts wordt hierbij met name genoemd.

Urban culture bestaat al sinds de jaren tachtig en is inmiddels niet meer weg te denken uit het Nederlands cultuurlandschap. Vernieuwende genres als deze strekken zich vaak uit over meerdere disciplines. Zo komen in de urban arts beeldende kunst (vanuit graffiti), dans (vanuit hiphop en streetdance), literatuur (vanuit *spoken word*), muziek, theater en sport (skaten/skateboarden, BMX, free running) samen. Er is sprake van een grote variëteit aan muzikale, visuele, fysieke en creatieve uitingsvormen van (jonge) mensen, die wonen en leven in de stad of in een stedelijke omgeving.

Vernieuwing

Urban is daarmee een verzamelnaam van allerlei aanbod, dat onderhevig is aan de dynamiek van (de

bevolking van) een grote stad. Hoe diverser de doelgroep in zo'n stad, hoe meer vernieuwing er ontstaat. Doordat deze initiatieven verweven worden in bestaande programma's voor bijvoorbeeld podiumkunsten en visuele kunsten/film, ontstaan nieuwe verbindingen.

Het gemeentelijk beleid van Eindhoven heeft sinds 2009 nadrukkelijk aandacht gekregen voor urban culture. Samen met alle op Strijp-S gevestigde urban-partijen ontstond in 2012 de eerste editie van EMOVES, een festival gericht op urban culture en sports. In 2016 hebben zij zich formeel verenigd in de vorm van een coöperatieve vereniging die de functie van Urban cluster in de Eindhovense BIS vervult. Hierdoor is urban culture uitgedaagd tot een vaste waarde in de stad.

Doordat er zoveel dynamiek en cross-overs binnen urban zijn, schept dit de nodige ruimte. Zo is het als kunstvorm landelijk in het curriculum ingebed van vak-/MBO-opleidingen. Daarmee wordt het geaccepteerd en meegenomen in het innoveren van aanbod of creëren van nieuw aanbod. Urban arts worden door de bevolking zelf gerealiseerd. De afnemers ervan geven deze vorm van cultuur tegelijk vorm en inhoud. De ambitie is daarom om veel meer de behoefte van de doelgroepen in Eindhoven in beeld te brengen. Hierdoor kan het professionele kader op zijn beurt de juiste afstemming en innovatie bieden.

Afbakening urban culture en urban sport

In de periode 2017-2020 worden alle urban organisaties gesubsidieerd door Cultuur Eindhoven. De samenhang en samenwerking tussen initiatieven op het gebied van urban culture en urban sports heeft bijgedragen aan professionalisering en ontwikkeling van deze organisaties en van urban uitingen zelf. De context verandert: skateboarden en BMX Freestyle zijn olympische sporten geworden en Area51 - vaak gebruikt als trainingsfaciliteit voor topsporters - zal zich de komende jaren verder profileren als organisator en accommodatie voor topsportevenementen. Daarmee ligt er een duidelijke verantwoordelijkheid en kans bij partners uit de sportwereld, inclusief de gemeentelijke afdeling Sport, en is er noodzaak voor afbakening van urban disciplines die binnen de kaders van Cultuurbrief in de periode 2021-2024 op financiering kunnen rekenen.

Erfgoed

Eindhoven staat vooral bekend om zijn moderne (industriële) geschiedenis, maar gaat als stad al veel verder terug. In de Cultuurbrief 2017-2020 werden op het gebied van erfgoed verschillende kansen en ambities genoemd. Zo werd er een rol weggelegd voor digitalisering, enerzijds om collecties te behouden en te documenteren, anderzijds om nieuwe makers voor de kansen van erfgoed te interesseren en zo een nieuw publiek te bereiken. Ook samenwerking en verbinding kan de geschiedenis van Eindhoven zichtbaarder en toegankelijker maken. Door samenwerking tussen erfgoedpartijen, maar ook door 'co-creatie en domeinoverschrijding' met bijvoorbeeld partners uit de creatieve industrie.

Verschillende kansen die hierboven zijn omschreven, zijn door organisaties in de stad gegrepen. Zo zijn er binnen verschillende thema's gezamenlijk tentoonstellingen, publicaties, voorstellingen of andere activiteiten gerealiseerd. Er zijn samenwerkingen binnen de erfgoedsector geweest maar ook interdisciplinair, bijvoorbeeld met toneelmakers en ontwerpers. De focus op digitalisering blijft doorzetten waarvoor ook landelijk, provinciaal en regionaal de komende beleidsperiode aandacht is.

De groei die Eindhoven doormaakt, met een grotere nationale en internationale bekendheid als gevolg, zorgt er ook voor dat de vraag naar de geschiedenis van de stad groter wordt, zowel bij Eindhovenaren zelf als 'nieuwe' inwoners. Educatie en het betrekken van jeugd is ook een aandachtspunt. Er is veel industrieel erfgoed in de stad aanwezig (Philipsfabrieken, DAF-fabriek, Van Abbe-vastgoed, Schellensfabriek et cetera) maar ook monumentale (religieuze) panden en historische groen- en stadsstructuren.

Immaterieel

Eindhoven kent ook immaterieel erfgoed, met de tien gilden. Negen daarvan hebben een vaste subsidierelatie met CE. Deze gilden voeren traditionele cultuurhistorische activiteiten uit zoals vendelzwaaien en vogelschieten, maar zijn ook actief op maatschappelijk vlak in het stadsdeel waar de organisatie vandaan komt. Op de jaarlijkse Kringgildedag en met het bevrijdingsdefilé op 18 september zijn de gilden zichtbaar voor het grote publiek.

Met het Erfgoedhuis, een samenwerking van de gemeentelijke archeologische afdeling en andere erfgoedorganisaties zoals de Archeologische Vereniging Peel en Kempenland en Eindhoven in Beeld, wordt gewerkt aan zichtbaarheid en educatie op het gebied van erfgoed. Eindhoven Museum vervult een sterk educatieve rol, zowel voor scholen als 'vrijetijdsbezoekers'. Het beheert de stadshistorische collectie en een op de middeleeuwen en prehistorie gericht openluchtmuseum, het preHistorisch Dorp.

Uitbreiding stedelijk cultuurhistorisch museum

Er is momenteel geen vaste plek waar de rest van de collectie van Eindhoven Museum getoond kan worden. Om erfgoed dichterbij de stad en bezoekers van de stad te brengen, heeft Eindhoven Museum het concept Museum door de Stad ontwikkeld dat al twee jaar op tournee is bij diverse evenementen. De wens voor een stedelijk cultuurhistorisch museum werd al in de Cultuurbrief 2017-2020 geformuleerd en deze ambitie kan komende jaren vorm krijgen dankzij de investering uit de Regio Deal Brainport Eindhoven. Het haalbaarheidsonderzoek naar uitbreiding van het stadshistorisch museum in Eindhoven met een permanent gebouw, naast het openluchtmuseum preHistorisch Dorp, wordt in het najaar van 2019 gepresenteerd. In de periode 2021-2024 kan naar verwachting gebouwd worden aan een volwaardig eigentijds stadshistorisch museumpark. Een verdere verbinding met de functies die nu in het Erfgoedhuis zijn gehuisvest, ligt voor de hand.

Er is in de uitvoering van erfgoedbeleid een scheiding tussen de verantwoordelijkheden van de gemeente en Cultuur Eindhoven. Archeologie, archivering, monumentenzorg, landschapserfgoed, stadstructuren en dergelijke zijn ondergebracht bij de afdeling Erfgoed van de gemeente. Daarnaast is zij verantwoordelijk voor het zichtbaar maken van dit erfgoed, bijvoorbeeld door middel van activiteiten binnen het Erfgoedhuis, publicaties of de erfgoedbordjes die door de stad geplaatst zijn. Cultuur Eindhoven financiert Eindhoven Museum en het Ton Smitshuis en is (mede)verantwoordelijk voor immaterieel erfgoed, b.v. door instandhouding van de subsidie voor de Eindhovense gilden. Er wordt waar mogelijk samengewerkt met de betreffende afdeling van de gemeente om te bekijken hoe zaken met elkaar verbonden kunnen worden. Een voorbeeld waarbij er nog kansen liggen is de erfgoededucatie.

Aandachtspunten voor de toekomst:

- * zichtbaar maken van immaterieel erfgoed;
- * samenwerking tussen erfgoedorganisaties, maar ook interdisciplinair;
- * uitbreiding stedelijk cultuurhistorisch museum;
- * intensivering erfgoededucatie en het betrekken van jongeren bij (immaterieel) erfgoed.

Subsidieregelingen en werkwijze

Bij de rol van centrumstad die Eindhoven heeft voor de regio, hoort een ecosysteem waarin de verschillende disciplines en functies voldoende en evenwichtig vertegenwoordigd zijn. Passend is een pluriform aanbod, voor de diversiteit aan inwoners van ('vestigingsklimaat') en bezoekers aan Eindhoven. Maar ook voldoende voorzieningen voor makers – jong en oud, nieuw talent en midcareer – om hun beroepspraktijk verder te ontwikkelen ('makersklimaat'). De subsidieregeling moet daarom ruimte bieden aan een diversiteit aan initiatieven, verschillende functies en disciplines. De breedte en diversiteit van het aanbod dient aan te sluiten bij de behoefte van de doelgroepen in de stad.

Met meerjarensubsidies wordt binnen de regeling continuïteit geboden aan instellingen die een belangrijke rol vervullen in het Eindhovens ecosysteem. De mogelijkheid voor projectsubsidies creëert ruimte voor experiment en vernieuwing.

Deelregelingen

Meerjarensubsidies stellen organisaties in staat om op structurele basis culturele activiteiten te ontwikkelen, produceren en presenteren. Tezamen vormen deze organisaties een stevige basis waarbinnen verschillende functies, in de keten van educatie en talentontwikkeling tot aan de (inter)nationale top, bij de diverse disciplines vertegenwoordigd zijn.

Binnen de subsidieregeling voor professionele kunsten van BrabantStad kan een subsidie voor vier jaar worden verleend aan organisaties met bovenlokale, regionale en (inter)nationale betekenis, die tevens door andere overheden worden gefinancierd (provincie en/of het Rijk).

Aan instellingen binnen de Basisinfrastructuur in Eindhoven kan een subsidie voor vier jaar worden verleend. Dit betreft organisaties die een systeemfunctie vervullen in het ecosysteem en die een structurele publieksfunctie hebben in de stad. Deze organisaties presenteren door het hele jaar een breed aanbod en hebben ook de taak om publieksbereik en cultuurparticipatie van inwoners van Eindhoven actief aan te jagen/te bevorderen. Zij kunnen hun rol alleen op het gewenste niveau vervullen met een financiële basis vanuit gemeentelijk budget.

De PLUS-programmaregeling biedt met tweejarige subsidies continuïteit aan organisaties die een rol vervullen op het gebied van educatie, talentontwikkeling, productie of presentatie binnen het Eindhovens ecosysteem. Met een tweejarige regeling voor PLUS-programma's worden ook dynamiek en doorstroming mogelijk gemaakt.

Met incidentele subsidies biedt de PLUS-projectenregeling ruimte voor activiteiten met een incidenteel karakter en die een aanvulling zijn op het bestaand aanbod. Dit kunnen nieuwe initiatieven zijn, maar ook terugkerende evenementen. Voorwaarde is dat de activiteiten ingebed zijn in het Eindhovens ecosysteem (duurzame investering). Aan PLUS-projecten kan een subsidie tot maximaal € 30.000 worden verleend.

Het Snelgeldfonds is toegankelijk voor natuurlijke personen en dient ter stimulering van Eindhovense makers. Makers en organisaties uit Eindhoven kunnen subsidie verkrijgen voor onderzoek, productie en presentatie. Het maximaal te verlenen bedrag is € 3.000, voor collectieven of samenwerking van meerdere makers/initiatieven geldt dat zij een bijdrage van (maximaal) € 3.000 per persoon kunnen aanvragen, tot een maximum van € 10.000.

Aan negen Eindhovense gilden wordt jaarlijks een subsidie verleend voor publieksactiviteiten. Het betreft een vooraf vastgesteld bedrag dat gelijk is voor alle gilden. Voor de periode 2021-2024 wordt ten opzichte van het huidige subsidiebedrag indexering toegepast.

Werkwijze

Met uitzondering van het Snelgeldfonds (en de gilden) kan subsidie alleen worden aangevraagd door opgerichte privaatrechtelijke rechtspersonen. Subsidie kan worden verleend voor maximaal 80% van de subsidiabele kosten. Hiermee is de drempel voor lokale en startende initiatieven laag en kan worden gestuurd op ondernemerschap en gerichte inzet van subsidies. De procedure wordt klantvriendelijk ingericht met administratieve lasten bij aanvraag, monitoring en verantwoording, passend bij de omvang van de aangevraagde subsidie.

Aanvragen van meerjarige subsidies (BIS en PLUS-programma's) en de PLUS-projecten worden ter advisering voorgelegd aan de Cultuurraad. De aanvragen binnen de meerjarige regeling professionele kunsten BrabantStad worden ter beoordeling voorgelegd aan een adviescommissie BrabantStad. In de adviesprocedure wordt kennis over lokale inbedding en betekenis van de aanvragers voor de stad betrokken. Subsidieaanvragen binnen het Snelgeldfonds en van de gilden worden intern beoordeeld.

Binnen alle regelingen, met uitzondering van de gilden, worden dezelfde beoordelingscriteria gehanteerd, passend bij de omvang van de aangevraagde subsidie:

- artistiek-inhoudelijke kwaliteit. Dit heeft betrekking op visie, oorspronkelijkheid, vakmanschap en zeggingskracht van de organisatie/activiteiten;
- zakelijke kwaliteit. Dit betreft de bedrijfsvoering, realisme en haalbaarheid van de inhoudelijke plannen en begroting, omgevingsbewustzijn en ondernemerschap;
- publiekswerking. De bediening van en binding met het bestaande publiek alsmede de visie op en investeringen in een duurzame opbouw van publiek worden beoordeeld, passend bij de doelstelling(en) van de organisatie;
- lokaal, regionaal en/of landelijk belang. De mate waarin de organisatie met haar activiteiten bijdraagt aan een evenwichtige culturele infrastructuur wat betreft spreiding, inhoud en verbinding.

Van meerjarig gesubsidieerde instellingen wordt verwacht dat zij de Governance Code Cultuur toepassen en Fair Practice Code en Code Culturele Diversiteit onderschrijven (dat wil zeggen toepassen en uitleggen).

Verantwoording

Voor de verantwoording van subsidies geldt dat de eisen passend zijn bij de omvang van de verleende bedragen:

- subsidies tot € 5.000 worden meteen vastgesteld;
- tot € 25.000 is alleen inhoudelijke verantwoording vereist;
- tot € 50.000 zijn een inhoudelijke verantwoording en financieel verslag verplicht;
- vanaf € 50.000 zijn inhoudelijke verantwoording en een financieel verslag met een beoordelingsverklaring van een accountant verplicht;
- vanaf € 200.000 zijn inhoudelijke verantwoording en een financieel verslag met een controleverklaring inclusief verklaring van rechtmatigheid van een accountant vereist.

Toelichting per deelregeling

* Professionele kunsten BrabantStad:

Deze deelregeling biedt vierjarige zekerheid aan culturele instellingen die samen zorgen voor een artistiek hoogwaardig, divers en aansprekend aanbod van lokaal gewortelde culturele activiteiten met een regionale en (inter)nationale betekenis. Deze regeling staat open voor professionele instellingen die kunstuitingen produceren, ontwikkelen en presenteren en die bij tenminste twee overheden een meerjarige subsidie

aanvragen. Dit betreft producerende organisaties, festivals, manifestaties, concoursen, werkplaatsen, presentatie-instellingen en broedplaatsen. De provincie en de gemeenten Eindhoven, Breda, 's-Hertogenbosch en Tilburg werken hiervoor met vrijwel identieke regelingen qua inhoud, termijnen en beoordelingsproces. De planning, werkwijze en het beoordelingsproces worden zo goed mogelijk afgestemd op de ontwikkelingen binnen landelijk beleid (landelijke BIS en Rijksfondsen).

Aanvragen worden ter advisering voorgelegd aan de adviescommissie BrabantStad, die met een integrale blik op de culturele spelers in BrabantStad advies uitbrengt aan alle deelnemende partners, zijn vier steden en de Provincie Noord-Brabant.

*** Basisinfrastructuur (BIS) Eindhoven:**

Organisaties die een fundamentele en onmisbare component vormen van het culturele ecosysteem in Eindhoven kunnen een BIS-functie aanvragen. Vierjarige subsidies bieden continuïteit om een stevige en duurzame basis te leggen en bieden daarnaast ruimte voor onderzoek en experiment, ten behoeve van een toekomstbestendige organisatie.

In 2021-2024 worden in de Basisinfrastructuur ook voorzieningen voor kunstenaars (en talenten) geborgd.

BIS-functies in de beleidsperiode 2021-2024:

- Bemiddelingsinstelling onderwijs- en cultuuraanbieders
- Bibliotheek
- Concertzaal
- Filmhuis
- Huis voor amateurkunst en cultuureducatie (nieuwe definitie: huis voor cultuureducatie en cultuurparticipatie)
- Poppodium
- Schouwburg
- Stedelijk cultuurhistorisch museum
- Vlakke vloertheater
- Urban cluster
- Museum voor hedendaagse kunst ²
- Lichtfestival ²

*** PLUS-programma's**

Organisaties die in continuïteit activiteiten ontwikkelen, produceren en presenteren in Eindhoven kunnen een tweejarige subsidie aanvragen.

*** PLUS-projecten**

Drie keer per jaar kan een projectsubsidie worden aangevraagd tot een maximum van € 30.000. Deze regeling staat ook open voor meerjarig gefinancierde instellingen, mits zij samenwerken met een niet-meerjarig gesubsidieerde Eindhovense culturele partner en er een bewezen behoefte is aan aanvullende subsidie.

*** Snelgeldfonds**

Deze regeling is toegankelijk voor rechtspersonen en natuurlijke personen. Subsidie kan worden verleend voor onderzoek, presentatie en productie, bij voorkeur voor activiteiten die een impuls voor de loopbaan van de maker of ontwikkeling van de maker/organisatie betekenen. De aanvragen kunnen doorlopend worden ingediend, behandeling geschiedt op volgorde van binnenkomst totdat het plafond bereikt is.

² Financiering van deze functies loopt niet via een subsidieregeling van Cultuur Eindhoven.

Beoordeling vindt intern plaats en het besluit wordt binnen vier weken genomen. In 2021-2024 is het Snelgeldfonds ook open voor collectieven – de maximale bijdrage is € 3.000 per persoon, tot een maximum van € 10.000. De regeling is alleen toegankelijk voor in de gemeente Eindhoven gevestigde makers en organisaties. Er kan ook worden aangevraagd voor activiteiten die (inter)nationaal plaatshebben.

* Eindhovense gilden

Toegankelijk voor de van oudsher in de gemeente Eindhoven gevestigde en actieve gilden.

Voorlopige planning indienen subsidieaanvragen:

Datum/deadline	Regeling 2021-2024
1 december 2019	openstellen regeling BrabantStad
1 februari 2020	deadline indienen BrabantStad
februari 2020	reflectie stedelijke regio's op aanvragen OCW
1 april 2020	openstellen regeling Eindhovense BIS
1 juni 2020	deadline indienen Eindhovense BIS
juni 2020	subsidiebesluiten BrabantStad
1 juli 2020	openstellen regeling PLUS-programma's
1 september 2020	deadline indienen PLUS-programma's
1 september 2020	subsidiebesluiten Eindhovense BIS
1 december 2020	subsidiebesluiten PLUS-programma's

Programma's – Wordt nog nader uitgewerkt

Diverse programma's ism het Rijk.

Cultuureducatie met kwaliteit

Cultuurparticipatie

Matchingsregeling verbreding en vernieuwing

Financiële paragraaf

Wordt nog uitgewerkt op basis van de volgende principes:

- stabiliteit in de financiering van de huidige BIS-functies – plafonds worden bepaald op basis van huidige subsidiebedragen;
- nieuw geld voor nieuwe ambities: dit betreft het Designmuseum voor de toekomst en matching voor nieuwe landelijke programma's (Cultuurparticipatie en de matchingsregeling stedelijke cultuuregio's).

Bijlage 1: Het proces

Om tot een goede concept-Cultuurbrief te komen, zijn er veel bronnen geraadpleegd en hebben er vele gesprekken plaatsgevonden met de sector en andere stakeholders.

Cultuurscan

Allereerst is er in aanloop naar de concept-Cultuurbrief een Cultuurscan gemaakt. Die vormt een feitelijke weergave van de huidige staat van kunst en cultuur in Eindhoven. Voor de Cultuurscan zijn veel feitelijke bronnen en data geraadpleegd. De bronnen waarover Cultuur Eindhoven beschikt, behoren tot partijen die subsidie van Cultuur Eindhoven ontvangen. Om het niet-gesubsidieerde aanbod eveneens in beeld te krijgen, is contact gezocht met verschillende organisaties.

De Cultuurscan is met name samengesteld door het team van Cultuur Eindhoven. Ook maakte een onderzoekskoördinator van de gemeente Eindhoven deel uit van het kernteam. Daarnaast hebben voor de Cultuurscan verschillende gesprekken plaatsgevonden met partijen die data aan konden leveren. Om de instellingen uit de Basisinfrastructuur (BIS) op de hoogte te houden, vond er voor de vervaardiging van de Cultuurscan van start ging een overleg plaats met alle BIS-instellingen. Op 12 maart zijn zij bijgepraat over wat er de komende periode op het gebied van Cultuurscan en Cultuurbrief zou gebeuren. Tijdens dit overleg gaven de BIS-instellingen aan dat zij zelf ook een pamflet wilden schrijven, als input voor de concept-Cultuurbrief. Dit pamflet werd op 4 mei gepubliceerd.

Eerste concept

Nadat het eerste concept van de Cultuurscan op 4 april werd gepubliceerd, kon men per mail aanvullingen en cruciale informatie/toevoegingen verschaffen. Dit is door acht partijen gedaan. Daarnaast organiseerde Cultuur Eindhoven op 9 april een openbare bijeenkomst waar eenieder tevens feedback kon geven. Hier werd informatie vergaard over de uitdagingen die in de concept-Cultuurscan benoemd dienen te worden. Bij deze bijeenkomst waren 24 mensen aanwezig. Het verslag van deze bijeenkomst is op de website en via de nieuwsbrief van Cultuur Eindhoven gepubliceerd.

De verzamelde feedback is verwerkt in een nieuwe versie van de concept-Cultuurscan, die op 9 mei werd gepubliceerd. Deze wordt later nog aangevuld met informatie uit de verantwoordingen van culturele organisaties over 2018.

De uitdagingen en dilemma's die naar voren komen in hoofdstuk 4 van de Cultuurscan, hebben een startpunt geboden voor de gesprekken over de concept-Cultuurbrief. Om hiervoor input te vergaren, zijn door Cultuur Eindhoven opnieuw verschillende bijeenkomsten georganiseerd. Enkele daarvan waren van algemene aard, andere focusten zich op een thema.

Bijeenkomst 1, 16 mei: algemeen

Deze algemene bijeenkomst was bedoeld om ambities voor de komende jaren te formuleren. Hoe staat cultureel Eindhoven er in 2025 voor? Welke ontwikkelingen zijn komende jaren van belang voor de makers, culturele instellingen en voor publiek?

De vragen die aan het culturele veld gesteld werden, waren als volgt:

- Hoe zie je de toekomst voor jouw organisatie en wat is van belang om daar te komen?
- Welke behoeftes liggen er bij je bezoekers of deelnemers?
- Wat doe je nu zelf om deze doelen voor jouw organisatie te verwezenlijken?

In een gesprek over ambities van makers en instellingen zochten we naar gezamenlijke noemers en

maakten we een vertaling naar beleidskeuzes.

Tijdens deze bijeenkomst waren 22 mensen van verschillende organisaties en makers aanwezig. De belangrijkste punten die benoemd werden: er wordt veel ingezet op internationalisering in de toekomst en er moet meer ruimte beschikbaar zijn voor experiment. Een stabiel vestigingsklimaat voor makers is een voorwaarde. Naast kwantitatieve toetsing zou men meer naar kwalitatieve kanten van cultuur moeten kijken. Ook moet het verleden geborgd worden, om zo de toekomstige ambities waar te kunnen maken. Voor die nieuwe ambities zou ook meer geld beschikbaar moeten zijn.

Bijeenkomst 2, 21 mei: focusgroep cultuureducatie

Bij deze bijeenkomst met het thema cultuureducatie richtten we ons op binnenschoolse en vrijetijdsactiviteiten, gericht op kinderen/jongeren tussen de 0-18 jaar.

Vragen die gesteld werden, waren:

- Welke kansen en knelpunten zijn er te benoemen op het gebied van samenwerking tussen culturele instanties en onderwijs?
- Hoe motiveer je jongeren om deel te nemen aan vrijetijdsactiviteiten?
- Wat zijn de best practices in de stad en in het land?

Tijdens deze bijeenkomst waren twaalf mensen van verschillende organisaties aanwezig. De belangrijke punten die benoemd werden: men moet zelf de regie pakken als het gaat om de samenwerking tussen onderwijs en cultuur. Er moet meer onderling samengewerkt worden en met scholen, om zo tot het beste aanbod voor scholen te komen. De afnemer (leerling) moet hierbij centraal staan.

Bijeenkomst 3, 3 juni: focusgroep cultuurparticipatie

Tijdens deze bijeenkomst richtten we ons op cultuurparticipatie binnen de doelgroep van volwassenen vanaf 18 jaar. Vragen die gesteld werden:

- Wat is er nodig om actieve en passieve participatie door inwoners te vergroten?
- Welke rol spelen wijkinitiatieven daarbij?
- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat meer inwoners regelmatig in aanraking komen met kunst en cultuur?

Tijdens deze bijeenkomst waren veertien mensen van verschillende organisaties aanwezig. Concluderend gaf men aan dat er door meer samenwerking meer uitwisseling tussen instanties kan plaatsvinden en de kennis over doelgroepen verbreed en uitgebreid kan worden door meer als collectief op te treden.

Bijeenkomst 4, 4 juni: algemeen

Tijdens deze bijeenkomst richtten we ons met name op de subsidiesystematiek. Vragen die gesteld werden:

- Hoe werkt de huidige subsidiesystematiek in Eindhoven en wat ontbreekt er nog?
- Hoe zouden we beter aan kunnen sluiten op het landelijke systeem?
- Wat werkt goed en wat niet?

Tijdens deze bijeenkomst waren zestien mensen van verschillende organisaties en makers aanwezig. Er viel uit te concluderen dat men over het algemeen tevreden is over de huidige subsidiesystematiek. Er zijn nog enkele verdiepingsslagen te maken als het gaat om criteria van het Snelgeldfonds en de meerjarige regelingen op het gebied van PLUS-programma's: wellicht is hier een beweging richting BIS-meerjarenregeling mogelijk.

Verslagen van deze vier bijeenkomsten zijn terug te vinden op de website van CE.

Bijeenkomst 5, 4 juli 14.00 - 17.00: algemeen

Begin juli had Cultuur Eindhoven een eerste versie met de contouren voor de Cultuurbrief van 2021 - 2024 klaar. Deze werd van tevoren gepubliceerd op de website. Op 4 juli worden de contouren gepresenteerd en

is het mogelijk om feedback te verschaffen.

Andere feedback

Voor de concept-Cultuurbrief is verder de evaluatie van Cultuur Eindhoven meegenomen die gemaakt is door de KWINK-groep. Die heeft onder anderen met stakeholders binnen het culturele veld gesproken, welke als een belangrijke bron hebben gediend, met name waar het gaat om het subsidieproces en de rol van Cultuur Eindhoven als fonds, expert en verbinder.

Tevens is er op 29 mei een bijeenkomst geweest met alle gilden. Daarnaast heeft Cultuur Eindhoven alle organisaties die subsidie ontvangen binnen de PLUS-programma's bezocht en hebben er meerdere individuele gesprekken plaatsgevonden met andere relevante organisaties. Met de BIS-instellingen was er zowel individueel als collectief regelmatig overleg. Ook heeft afstemming met de gemeente Eindhoven plaatsgevonden inzake erfgoed en cultureel vastgoed.

De Cultuurraad heeft haar observaties en reflecties op papier gezet en op 12 juni als input aan Cultuur Eindhoven aangeleverd. Deze observaties zijn meegenomen in het gedachtenproces voor de Cultuurbrief 2021-2024.

Tenslotte hebben dit voorjaar meerdere gesprekken met raadsleden plaatsgevonden. De cultureel woordvoerders en fractievoorzitters van de politieke partijen werden uitgenodigd voor een gesprek met directeur-bestuurder Tanja Mlaker, om geïnformeerd te worden over het proces en de inhoudelijke rode draad van de Cultuurscan en concept-Cultuurbrief.

